

การรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของ

เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร*

PERCEPTION OF THE PEOPLE ON MEASURES TO REMEDIAL MEASURES THE PM 2.5 DUST PROBLEM OF THAWIWATTHANA DISTRICT BANGKOK

พงษ์พิพัฒน์ มัลลิกะมาลย์*, ธนพันธ์ พูลชอบ, วดีธ ยลชื่น, นริดา พรนาทสอนโกษา

Pongpipat Mallikamal*, Thanapan Phoonchob, Wadit Yoncheaun, Narida Ponnaksonkosa

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Political Science, Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: Pongpipat.mal@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 2) เปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 49,936 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน ได้มาจากเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม โดยใช้แนวคิดเรื่องการรับรู้ของ Klapper เป็นกรอบในการสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยค่าเอฟ ค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีระดับการรับรู้โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการเปิดรับข้อมูล ด้านการให้ความสนใจ ด้านการรับรู้และตีความ และด้านการจดจำ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 จำแนกตามเพศ อายุ มีระดับการรับรู้ไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษา และอาชีพ มีระดับการรับรู้แตกต่างกัน ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีการรับรู้ต่ำกว่าผู้ที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีการรับรู้ต่ำกว่าผู้ที่มีอาชีพพนักงานเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่การป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา ควรทำผ่านรูปแบบสื่อที่หลากหลาย

คำสำคัญ: การรับรู้ของประชาชน, มลพิษ PM 2.5, มาตรการควบคุมมลพิษทางอากาศ, เขตทวีวัฒนา

Abstract

This research aimed to 1) study the level of perception of the people on measures to remedial measures the pm 2.5 dust problem of Thawiwatthana district Bangkok, and 2) compare the level of public awareness of the PM 2.5 dust problem-solving measures in Thawiwatthana District, Bangkok, classified by personal factors. This was a quantitative research study. The population used in this study was 49,936 people in Thawiwatthana District, Bangkok. A sample of 381 people was obtained from the ready-made table of Krejcie and Morgan. The accidental sampling method was used. The research instrument was a questionnaire that used Klapper's concept of awareness as a framework for creating the data. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing using F-values and t-values. The results of the research found that 1) the public had a moderate level of perception overall and in each aspect, ranked from highest to lowest as follows: information reception, attention, perception and interpretation, and memory. 2) The results of the comparison of the people's perception of the PM 2.5 dust problem-solving measures classified by gender and age showed no different levels of awareness. However, the level of education and occupation showed different levels of perception. The results of the pairwise difference test found that those who were general employees had lower perception than those who were civil servants/state enterprise employees, with statistical significance at the 0.05 level, and those who were general employees had lower perception than those who were private employees, with statistical significance at the 0.05 level. Public relations recommendations for the prevention and resolution of PM 2.5 dust problems in Thawiwatthana District should be implemented through various media formats.

Keywords: Perception of the People, PM 2.5 dust, Remedial Measures, Thawiwatthana District

บทนำ

มลพิษทางอากาศ ปัญหาหมอกควัน และ PM 2.5 ได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในหลาย ๆ ภูมิภาค จนบางจังหวัดในภาคเหนือมีค่า PM 2.5 พุ่งสู่อันดับหนึ่งของโลก นับเป็นวิกฤติมลพิษทางอากาศ PM 2.5 คือปัญหาหลักของประเทศในขณะนี้ ทุกวันนี้ปัญหาเรื่อง PM 2.5 คือสิ่งที่ประชาชนต้องเผชิญอย่างเลี่ยงไม่ได้ คุณภาพอากาศที่เป็นอันตรายอย่างมากต่อสุขภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล หรือในต่างจังหวัดบางภูมิภาคเองก็มีระดับที่เสี่ยงเป็นอันตรายต่อสุขภาพเช่นกัน ซึ่งสาเหตุของฝุ่น PM 2.5 เกิดจากหลายสาเหตุ ได้แก่ สาเหตุจากการการเผาป่าและไฟฟ้า ไฟป่าสามารถเกิดขึ้นเองได้ตามธรรมชาติ ทั้งเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ เช่น ไฟป่า กิ่งไม้เสียดสีกันของวัสดุทางธรรมชาติ หรือการเกิดปฏิกิริยาเคมีจากแสงแดดในพื้นที่แห้ง แต่ในขณะเดียวกันพบว่า 90% ของไฟป่าในประเทศไทยเกิดจากการเผาป่าโดยมนุษย์เพื่อ

การเก็บหาของป่า การจุดไฟให้พื้นป่าโล่งสะดวกในการเดิน การจุดเพื่อกระตุ้นการงอกและกระตุ้นการแตกใบใหม่ของพืชผัก ซึ่งการเผาป่าและไฟป่ายังส่งผลให้เกิด ควันไฟ หมอก ขี้เถ้า แก๊สพิษ รวมถึงฝุ่น PM 2.5 สาเหตุจากการมลพิษ ควันจากท่อไอเสียของรถยนต์ จากข้อมูลโดยกรมควบคุมมลพิษ ด้วยการจราจรที่ติดขัดในแต่ละวัน และเครื่องยนต์ดีเซลเก่าเป็นอีกสาเหตุที่สำคัญที่สุด กระบวนการเผาไหม้ของเครื่องยนต์ดีเซลทำให้เกิดเขม่า และ ควันดำ ซึ่งควันดำเหล่านี้ยังมีสารที่ก่อให้เกิดมะเร็ง และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 อุตสาหกรรม การก่อสร้าง เกิดจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิล ถ่านหิน และเชื้อเพลิงที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กระบวนการอุตสาหกรรม อย่าง การบด การโม่ การระเบิดหิน ไปจนถึงการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองจากก่อสร้างที่ส่งผลกระทบต่อ สาเหตุจากการเผาภาคเกษตร การเผาในภาคการเกษตร หรือการเผาในที่โล่งเป็นอีกหนึ่งในต้นตอที่สำคัญที่ทำให้เกิดฝุ่น PM 2.5 การเผาเศษวัสดุการเกษตรเพื่อลดต้นทุน เช่น การเผาอ้อย การเผาในไร่ข้าวโพดนาข้าวและไร่มันเขียง ถือเป็นสาเหตุหลัก ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (โรงพยาบาลสมิติเวช, 2567) ข้อมูลการเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่น PM 2.5 ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2566 - 20 พฤษภาคม 2567 จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษ และกรุงเทพมหานคร พบว่า พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล สถานการณ์ฝุ่นละออง PM 2.5 เฉลี่ย 24 ชั่วโมง มีค่าระหว่าง 8.2 - 101.7 มคก./ลบ.ม. ซึ่งมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน หรือ PM 2.5 มีค่าไม่เกิน 37.5 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (กรมควบคุมมลพิษ, 2567) สำหรับเขตทวีวัฒนาได้มีการดำเนินการมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่น PM2.5 ตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการตรวจสอบและควบคุมสถานประกอบการที่ก่อให้เกิดปัญหาฝุ่น PM2.5 ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ประเภทสถานประกอบการ/โรงงาน 12 แห่ง ประเภทสถานที่ก่อสร้าง 7 แห่ง ประเภทแพลนท์ปูน 1 แห่ง ประเภทสถานที่ถมดิน 1 แห่ง ประเภทอู่รถยนต์ ชสมก. บริษัทขนส่ง บริษัทรถโดยสาร 30 แห่ง ประเภทร้านอาหารแผงลอยและรถเร่อาหารปิ้งย่าง 14 แห่ง ประเภทวัดและศาลเจ้า 5 แห่ง ประเภทวัดเตาเผาศพของศาสนา 1 แห่ง พร้อมทั้งรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับฝุ่น PM2.5 กำชับให้สถานประกอบการในพื้นที่ปฏิบัติตามแนวทางแก้ไขปัญหาฝุ่น PM 2.5 อย่างเคร่งครัด เน้นย้ำผู้ประกอบการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ควบคุมค่าฝุ่น PM2.5 ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อลดมลพิษทางอากาศ ตลอดจนลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (นิกรณ สปส, 2566)

การเปิดรับข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ในแต่ละวันนั้นผู้รับสารจะไม่สามารถรับข้อมูลข่าวสารที่มีอย่างมากมายได้ครบทั้งหมด ดังนั้นผู้รับสารจึงเลือกที่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารเฉพาะที่ตนเองสนใจเพียงเท่านั้น และเลือกสารที่แตกต่างกันไป ตามประสบการณ์ความต้องการ ความเชื่อ และทัศนคติของแต่ละบุคคล (Klapper, J. T., 1960) การแก้ไขปัญหา PM 2.5 ถึงแม้จะมีมาตรการเชิงเทคนิค และเทคโนโลยีการจัดการแล้ว แต่ยังขาดการให้ความสำคัญเกี่ยวกับด้านสังคม ด้านพฤติกรรม ด้านการรับทราบข้อมูลข่าวสาร และด้านทัศนคติ ดังนั้น มาตรการที่ควรให้ความสำคัญ คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติตามมาตรการของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ศิริลักษณ์ เจริญรัมย์, 2564) สอดคล้องกับ การศึกษาของ De Pretto, L. et al. พบว่า ระดับความรู้และทัศนคติที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้เพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเพื่อป้องกันฝุ่นละอองมากขึ้น และข้อมูลที่มีความถูกต้อง รวดเร็ว เกี่ยวกับการรายงานสถานการณ์คุณภาพอากาศจะเกิดประโยชน์สำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึง

มีความสนใจศึกษาว่า ระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร เพื่อนำเสนอผลการศึกษาให้หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับปรุงการสร้างความรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมประชาชนในการแก้ไขปัญหามลพิษสาธารณะไม่เกิน 2.5 ไมครอน (De Pretto, L. et al., 2015)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เกี่ยวกับระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการสำรวจ โดยมีการใช้เครื่องมือด้วยวิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 381 คน ข้อคำถามนำมาจากกรอบความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวัดระดับการรับรู้ของประชาชน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งนำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตในการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 49,936 คน (กรุงเทพมหานคร, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 381 คน ได้มาจากเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (Krejcie, R. V. & Morgan D. W., 1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายวิธีบังเอิญ (โดยทำการสุ่มในช่วงเวลา 1200 - 1300 ในพื้นที่ที่ศึกษา)

1.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ชุมชนในเขตทวีวัฒนา จำนวน 17 แห่ง

1.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา เน้นศึกษาการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย การเปิดรับข้อมูล การให้ความสนใจ การรับรู้และตีความ การจดจำ (Klapper, J. T., 1960)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาค้นคว้าจากการ ทบทวนแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับปัจจัยหรือตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร และแต่ละคำถามจะมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็นดังนี้

ระดับการรับรู้	การให้คะแนน
มีระดับการรับรู้มากที่สุด	4
มีระดับการรับรู้มาก	3
มีระดับการรับรู้น้อย	2
มีระดับการรับรู้ต่ำที่สุด	1

ส่วนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form)

3. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือ กระทำโดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หลังจากนั้นนำมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.67 ส่วนข้อใดมีค่าน้อยกว่า 0.67 ผู้วิจัย นำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ที่จะศึกษาจำนวน 30 ชุด และต่อจากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) และหาค่าความเชื่อมั่นรวม โดยใช้วิธีของครอนบาช (Cronbach) โดยแบบสอบถามต้องมีค่าความเชื่อมั่นที่ ระดับ .939 ขึ้นไปจึงจะยอมรับแบบสอบถาม

3. วิธีการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Data) โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม ถึงเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม ในช่วงเวลา 1200 - 1300 น. ในพื้นที่ชุมชนในเขตทวี

วัฒนา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเอง จนครบ 381 ฉบับ แล้วเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. ข้อมูลการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดย เพศที่แตกต่างกัน โดยใช้ t-test และอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกัน ใช้ F-test และเมื่อพบความแตกต่าง จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตทวีวัฒนา ผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 59.06 มีอายุ 20 - 30 ปี มีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 35.43 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 72.70 มีอาชีพพนักงานเอกชน มีจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 52.76

2. การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเปิดรับข้อมูล ด้านการให้ความสนใจ ด้านการรับรู้และตีความ และด้านการจดจำ ตามลำดับ รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

การรับรู้ของประชาชน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการเปิดรับข้อมูล	3.39	1.02	ปานกลาง
2. ด้านการให้ความสนใจ	3.36	1.08	ปานกลาง
3. ด้านการรับรู้และตีความ	3.21	0.98	ปานกลาง
4. ด้านการจดจำ	3.13	0.99	ปานกลาง
รวม	3.28	1.02	ปานกลาง

3. การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศที่แตกต่างกัน การรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครไม่ต่างกัน รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

การรับรู้ของประชาชน	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
รวม	ชาย	156	3.20	0.58	-1.068	0.459
	หญิง	225	3.27	0.16		

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุที่แตกต่างกัน การรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนากรุงเทพมหานคร ไม่ต่างกัน รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

การรับรู้ของประชาชน	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	Sig.
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	2.467	.617	1.721	.144
	ภายในกลุ่ม	376	141.552	.358		
	รวม	380	144.019			

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้ของประชาชน ต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน การรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รายละเอียดตามตารางที่ 4 เมื่อทำการทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least-significant Different) พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่าปริญญาตรีมีการรับรู้ต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 น้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี รายละเอียดตามตารางที่ 5

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

การรับรู้ของประชาชน	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	Sig.
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.868	1.623	4.618	.003*
	ภายในกลุ่ม	378	139.515	.351		
	รวม	380	144.019			

ตารางที่ 5 การทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least-significant Different)

การรับรู้ของประชาชน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
$\bar{x}$	3.22	3.32	3.43
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-0.10	-0.21*
ปริญญาตรี	-	-	-0.11

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อาชีพที่แตกต่าง การรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รายละเอียดตามตารางที่ 6 เมื่อทำการทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least-significant Different) พบว่า ผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีการรับรู้ต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 น้อยกว่าผู้ที่มีอาชีพอื่น ๆ รายละเอียดตามตารางที่ 7

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ

การรับรู้ของประชาชน	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	Sig.
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	.562	1.141	5.387	.000*
	ภายในกลุ่ม	376	143.457	.363		
	รวม	380	144.019			

ตารางที่ 7 การทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least-significant Different)

การรับรู้ของประชาชน	ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	พนักงานเอกชน	รับจ้างทั่วไป	นักเรียน/ นักศึกษา
$\bar{x}$	3.31	3.34	3.39	3.21	3.35
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-	-0.02	-0.07	0.11*	-0.03
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	-	-	-0.05	0.13*	-0.01
พนักงานเอกชน	-	-	-	0.18*	0.04
รับจ้างทั่วไป	-	-	-	-	-0.14*

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

การรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอยู่ในระดับที่สะท้อนให้เห็นถึงการสร้างการรับรู้ให้ประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา ยังไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในเขตทวีวัฒนา มีความคิดเห็นว่าเขตทวีวัฒนา มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบไม่ทั่วถึงและไม่

เพียงพอ และอาจเนื่องจากการสร้างความรู้ความเข้าใจยังไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ประชาชนที่มีการรับรู้ยังมีจำนวนไม่มากเท่าที่ควร ทำให้การรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ขวัญทิพย์ แวสง่า ที่ศึกษาเรื่องการรับรู้ประสิทธิผลของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของประชาชน ในเขตพื้นที่เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา ที่พบว่า การรับรู้ประสิทธิผลของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 2 มิติ จากผลที่ได้ ไม่ได้เป็นไปตามผลของสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า การรับรู้ประสิทธิผลของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ อยู่ในระดับสูง แต่กลับอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น (ขวัญทิพย์ แวสง่า, 2563)

การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ พบว่า เพศ และอายุที่แตกต่างกัน ระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากปัญหามลพิษ PM 2.5 เกิดขึ้นมาหลายปีในช่วงเวลาเดียวกันทำให้เพศ และอายุ ไม่มีผลต่อการรับรู้ของประชาชน ขัดแย้งกับ ศิริลักษณ์ เจริญรัมย์ ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติของประชาชนต่อแนวทางการแก้ไขฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน กรุงเทพมหานคร ที่พบว่า เพศ และอายุ ของประชาชนที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติ ความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมต่อแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษ PM2.5 ที่แตกต่างกัน (ศิริลักษณ์ เจริญรัมย์, 2564) ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกัน ระดับการรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก การที่ประชาชนประกอบอาชีพต่างกันทำให้ผลกระทบจากปัญหามลพิษ PM 2.5 แตกต่างกัน ซึ่งผู้ที่ทำงานเหมือนกันอาจมีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน เช่น การทำงานในที่โล่งแจ้งเหมือนกันการรับรู้ในการป้องกันจะเหมือนกัน แต่ผู้ที่ทำงานในอาคารก็จะมีรับรู้ที่แตกต่างจากผู้ทำงานนอกอาคาร เช่นเดียวกันระดับการศึกษาที่ต่างกัน ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าก็จะมีรับรู้ที่สูงกว่า สอดคล้องกับ ปรีชา สุวรรณทอง และคณะ ที่ศึกษาเรื่องการรับรู้และความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ในสถานการณ์ COVID-19 ในพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลบางทราย อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี ที่พบว่าโดยปัจจัยส่วนบุคคลมีส่งผลต่อการรับรู้และความคาดหวังของประชาชนคือ อาชีพ และระยะทาง (ปรีชา สุวรรณทอง และคณะ, 2565) สอดคล้องกับ ขวัญทิพย์ แวสง่า ที่ศึกษาเรื่องการรับรู้ประสิทธิผลของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของประชาชน ในเขตพื้นที่เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา ที่พบว่าระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีการรับรู้ประสิทธิผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ขวัญทิพย์ แวสง่า, 2563)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่พบว่า การรับรู้ของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอยู่ในระดับที่สะท้อนให้เห็นถึงการสร้างการรับรู้ให้ประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา ยังไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้น เขตทวีวัฒนา ควรหาวิธีการในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่มาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา ผ่านรูปแบบสื่อที่หลากหลายเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารมากยิ่งขึ้น เช่น แผ่นพับ บอร์ดประชาสัมพันธ์ ป้ายโฆษณา

เว็บไซต์ รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ ฯลฯ เนื่องจากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเครื่องมือในการนำข่าวสารไปสู่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง ซึ่งเมื่อประชาชนได้รับทราบแล้ว ก็จะเกิดความสนใจ เกิดการรับรู้และความเข้าใจแล้ว นำมาคิดวิเคราะห์ ส่งผลให้มีความร่วมมือกับเขตทวีวัฒนา ในการดำเนินการตามมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่น PM 2.5 ของเขตทวีวัฒนา นอกจากนั้นแล้วยังทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นไปในทางที่ดีต่อเขตทวีวัฒนาอีกด้วย และในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาช่องทางการเปิดรับสื่อ ข้อมูลข่าวสาร ของประชาชนในเขตทวีวัฒนา เพื่อนำมาเป็นช่องทางสร้างการรับรู้ต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ PM 2.5 ให้ประชาชนของเขตทวีวัฒนาต่อไป เช่น ช่องออนไลน์ช่องทางใด และออฟไลน์ช่องทางใด

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2567). สรุปสถานการณ์และผลการดำเนินงานด้าน การแพทย์และสาธารณสุข กรณี หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก ปี 2567. เรียกใช้เมื่อ 5 มกราคม 2568 จาก https://hia.anamai.moph.go.th/web-upload/12xb1c83353535e43f224a05e184d8fd75a/filecenter/kpi/2567/5/09_Aug/3.30/3.30_kpi67_Aug_Report.pdf
- กรุงเทพมหานคร. (2567). ข้อมูลจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานคร. เรียกใช้เมื่อ 5 มกราคม 2568 จาก <https://data.bangkok.go.th/dataset/population>
- ขวัญทิพย์ แวสง่า. (2563). การรับรู้ประสิทธิผลของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของประชาชน ในเขตพื้นที่เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา. ใน สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นิกรณ์ สปส. (2566). รพ.จักษุพันธุ์ ติดตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ PM2.5 ในพื้นที่เขตทวีวัฒนา. เรียกใช้เมื่อ 5 มกราคม 2568 จาก <https://pr-bangkok.com/?p=131052>
- ปรีชา สุวรรณทอง และคณะ. (2565). การรับรู้และความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ในสถานการณ์ COVID-19 ในพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลบางทราย อำเภอมะนัง จังหวัดชลบุรี. วารสารวิจัยและพัฒนาสุขภาพ, 15(3), 15-29.
- โรงพยาบาลสมิติเวช. (2567). pm 2.5 คืออะไร เกิดจากอะไร ทำความเข้าใจและป้องกันฝุ่นไปพร้อมกัน. เรียกใช้เมื่อ 5 มกราคม 2568 จาก <https://samitivejchinatown.com/th/article/health/what-is-pm-2.5>
- ศิริลักษณ์ เจริญรัมย์. (2564). ทักษะชีวิตของประชาชนต่อแนวทางการแก้ไขฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน กรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 15(2), 70-78.
- De Pretto, L. et al. (2015). The link between knowledge, attitudes and practices in relation to atmospheric haze pollution in Peninsular Malaysia. Retrieved January 5, 2025, from <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0143655#references>
- Klapper, J. T. (1960). The Effects of Mass Communication Free Press. New York: Prentice Hall.
- Krejcie, R. V. & Morgan D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Retrieved January 5, 2025, from <https://doi.org/10.1177/00131644700300030>